

Aleksandrów Łódzki, dnia 20 grudnia 2022 roku

prof. dr hab. Zbigniew Ignaczewski
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
ul. Gdańska 32, 90-716 Łódź
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuk muzycznych,
w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka,
Pana dr. Grzegorza Palusa

Zlecniodawca recenzji

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina
w Warszawie.

Podstawowe dane o Kandydacie

Grzegorz Palus urodził się 17 listopada 1987 roku w Krakowie. Naukę gry na akordeonie rozpoczął w wieku 7 lat, w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Zygmunta Noskowskiego w Krzeszowicach, w klasach akordeonu mgr. Andrzeja Pakosza i mgr. Jerzego Surulo. Od 2000 roku kształcił się pod kierunkiem dr. Janusza Patera w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. Fryderyka Chopina w Krakowie i od 2006 roku w Akademii Muzycznej w Krakowie. Dyplom ukończenia studiów magisterskich (z wyróżnieniem) otrzymał w Akademii Muzycznej w Krakowie, dnia 1 lipca 2011 roku. Master's Degree Certificate otrzymał w Royal Danish Academy of Music w Kopenhadze, dnia 13 marca 2013 roku, studia w klasie akordeonu prof. Geira Draugsvolla. Ukończył także studia podyplomowe w Hochschule für Musik w Detmold, w klasie akordeonu prof. Grzegorza Stopy, dnia 5 stycznia 2016 roku. Tytuł doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka otrzymał 22 lutego 2019 roku, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie z dnia 27 listopada 2018 roku.

Pan Grzegorz Palus w okresie swojej edukacji artystycznej brał udział w 46. międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach instrumentalnych, między innymi w: Chorwacji, Hiszpanii, Niemczech, Polsce i Słowacji, zdobywając 43 nagrody i wyróżnienia w kategoriach solowych i kameralnych. Uczestniczył w wielu kursach mistrzowskich doskonaląc swoje umiejętności pod kierunkiem prof. prof.: Iñaki Alberdi, Giorgio Dellarole,

Claudio Jacomucci, Raimondas Sviackievičius i Marie Tutchek. Był stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej (2007, 2008), Ministra Kultury (2003, 2004, 2005), „Sapere Auso” Małopolskiej Fundacji Stypendialnej (2008), Fundacji im. Zofii i Władysława Pokusów (2007, 2008), Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci (2005) i Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa (2004).

Ocena autoreferatu

Autoreferat dr. Grzegorza Palusa złożony jest z 6. działów (I Posiadane dyplomy, stopnie naukowe; II Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych; III Omówienie osiągnięcia o którym jest mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r., poz. 478 z późn. zm.); IV Działalność artystyczna i naukowa; V Działalność dydaktyczna, organizacyjna i popularyzatorska; VI Zamierzenia artystyczne). W sposób syntetyczny, i łatwy do weryfikacji w załączonej dokumentacji, autor przedstawia informacje o sobie, swój bogaty dorobek artystyczny, naukowy oraz działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską. Jego zamierzenia artystyczne, to kontynuacja dotychczasowych form działalności, dbanie o dalszy rozwój, kolejne publikacje fonograficzne oraz rozwijanie współpracy z kompozytorami. Szczególnie interesująca jest część autoreferatu dotycząca omówienia osiągnięcia (dzieła artystycznego). Habilitant rozpoczyna swoje rozważania od wyjaśnienia szczególnego stosunku, uwagi do wykonywania muzyki barokowej. Wskazuje idee twórcze leżące u podstaw uzyskania nowego oblicza brzmieniowego trzech koncertów podwójnych Johanna Sebastiana Bacha i krótko je charakteryzuje w aspekcie genezy, analizy faktury i skali partii orkiestrowych. Dywaguje na temat akordeonu i jego walorów brzmieniowych w odniesieniu do transkrybowania muzyki barokowej, odnosząc się do otwartości na inspiracje płynące z porównania z innymi instrumentami (klawesyn, instrumenty smyczkowe, głos ludzki) w zakresie artykulacji (np. smyczek- miech), walorów akustycznych instrumentów, czy też stosowanej rejestracji. Na koniec przedstawia fragmenty trzech opublikowanych, bardzo dobrych recenzji płyty „New Double Accordion Concertos by Johann Sebastian Bach”. Referat skonstruowany jest w sposób przemyślany, interesujący, klarowny i spójny, aczkolwiek autorowi nie udało uniknąć drobnych niedoskonałości interpunkcyjnych.

Ocena dzieła artystycznego

Dr Grzegorz Palus jako dzieło artystyczne podlegające ocenie w postępowaniu habilitacyjnym przedstawił publikację fonograficzną zarejestrowaną na nośniku elektronicznym CD, to jest: „New double accordion concertos by Johann Sebastian Bach”, wydaną przez Chopin University Press w 2021 roku, nr UMFC CD 143 /2021. Na płycie znajdują się trzy koncerty na dwa klawesyny i orkiestrę: c-moll BWV 1060, C-dur BWV 1061, oraz c-moll BWV 1062. Wykonawcami są DuoAccosphere w składzie: Grzegorz Palus - I akordeon, Alena Budziňáková - II akordeon oraz Kwintet smyczkowy orkiestry Capella Cracoviensis w składzie: Agnieszka Świątkowska - I skrzypce barokowe, Tomasz Góra -

II skrzypce barokowe, Mariusz Grochowski - altówka barokowa, Konrad Górka - wiolonczela barokowa, Michał Skiba - kontrabas barokowy.

Zaprezentowane na płycie koncerty są dowodem wysokiego kunsztu wykonawczego wszystkich muzyków biorących udział w projekcie, znakomitej współpracy w zakresie brzmienia, estetyki, artykulacji i swobody wykonawczej. Realizacja założeń artystycznych przez Habilitanta wymagała ogromnej wiedzy na temat transkrybowania na akordeon utworów epoki Baroku, niewątpliwie wnikliwych studiów nad walorami estetycznymi prezentowanych dzieł, artykulacją i rejestracją, popartych wysokimi umiejętnościami wykonawczymi / warsztatem instrumentalnym. Wszystkie te elementy świadczą o świadomym, profesjonalnym i twórczym działaniu w obszarze sztuki wykonawczej. Przedstawione na płycie transkrypcje dzieł Johanna Sebastiana Bacha wysłuchałem z prawdziwą przyjemnością. Odnalazłem także inne nagrania koncertów BWV 1060-1062 w wykonaniu, m.in.: Gidona Kremera i Heinza Helligera, Netherlands Bach Society, Gustava Leonhardta z Concentus musicus Wien, czy Karla Richtera z Münchener Bach-Orchester. Dzięki temu jeszcze bardziej doceniam dzieła artystyczne dr. Grzegorza Palusa i przyjmuję je bez zastrzeżeń.

Ocena osiągnięć artystycznych i naukowych

W swojej dokumentacji dr Grzegorz Palus wykazał, iż jest osobą niezwykle aktywną na niwie działalności artystycznej. Jako solista i kameralista, od 2005 roku do chwili obecnej, brał udział w 289 koncertach w: Polsce, Austrii, Bośni i Hercegowinie, Chinach, Danii, Litwie, Niemczech, Słowacji i Ukrainie. Dokonał 43. prawykonania utworów: kameralnych (28), solowych (2), z towarzyszeniem orkiestry (2), orkiestrowych (7) i intermedialnych z elementami improwizacji (4), kompozytorów polskich, ukraińskich, a także z Kanady i Słowacji. Jak podkreśla Habilitant (...) znaczna część tych utworów powstała dzięki bezpośredniej znajomości i współpracy z kompozytorami (...). W swoim dorobku posiada także publikacje fonograficzne zarejestrowane na nośnikach elektronicznych (CD's) wydanych przez Chopin Univesrity Press i Sarton Records. Wiedza, doświadczenie, umiejętności i poziom wykonawczy, udział w wielu festiwalach muzycznych o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, prawykonania, prezentacje artystyczne w miejscach prestiżowych dla kultury oraz dorobek fonograficzny, pozwalają uznać, iż ten rodzaj działalności dr. Grzegorza Palusa stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej instrumentalistka, a tym samym w rozwój kultury polskiej.

Przedstawiona w dokumentacji działalność naukowa to, oprócz dziewięciu recenzji prac dyplomowych studentów Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, pięć wykładów (z czego trzy dotyczące wybitnego akordeonisty - Mogensa Ellegaarda) zaprezentowanych podczas: Ogólnopolskiego Kursu Metodycznego dla nauczycieli akordeonu w Lusławicach (2017), Konferencji Naukowo-Artystycznej w Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu (2017, 2020), Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Artystycznej w Akademii Muzycznej w Krakowie (2020) i X Festiwalu Akordeonowego szkół muzycznych I i II stopnia Polski Zachodniej i Północnej w Szkole Muzycznej I stopnia w Choszcznie. Ilość wykładów i zakres tematyczny działalności naukowej Habilitanta nie są imponujące w kontekście jego działalności artystycznej i w tym aspekcie odczuwam tutaj pewien niedosyt.

Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Pan dr Grzegorz Palus od 2016 roku pracuje w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie, obecnie na stanowisku adiunkta. W latach 2012-2019 pracował w charakterze nauczyciela gry na akordeonie w Szkole Muzycznej I stopnia im. ks. prof. Józefa Tischnera w Domosławicach, 2020-2021 w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Warszawie, a obecnie także w Zespole Szkół Muzycznych im. Oskara Kolberga w Radomiu.

Jego osiągnięcia dydaktyczne w zakresie kształcenia na poziomie akademickim stanowią 22 sukcesy studentów w klasach prof. dr. hab. Klaudiusza Barana i dr. hab. Rafała Grzaki, prof. UMFC - współdzielonych z Habilitantem - w konkursach i festiwalach w: Anglii, Chorwacji, Italii, Kanadzie, Litwie, Łotwie, Polsce, Serbii, Słowacji i Ukrainie, a także 6 sukcesów w prowadzonych samodzielnie klasach kameralistyki, w konkursach w: Anglii, Chorwacji, Litwie i Polsce. Do tego należy dodać jeszcze 15 sukcesów uczniów szkół muzycznych I i II stopnia w regionalnych i ogólnopolskich konkursach akordeonowych. Jest to dorobek znaczący, świadczący o dużej aktywności i wysokich kwalifikacjach / kompetencjach pedagogicznych w obszarze dydaktyki, w zakresie kształcenia we wszystkich etapach edukacji artystycznej.

Pan dr Grzegorz Palus był jurorem w 19. konkursach akordeonowych, głównie o zasięgu regionalnym ale także ogólnopolskim i międzynarodowym. Prowadził zajęcia w Litewskiej Akademii Muzyki i Teatru w Wilnie, w ramach programu Erasmus+, 13 razy był zapraszany do prowadzenia warsztatów akordeonowych w wielu szkołach na terenie kraju oraz 5 razy podczas Ogólnopolskiego Kursu Metodycznego dla nauczycieli akordeonu w Lusławicach. W Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina jest członkiem Rady Wydziału Instrumentalnego, Wydziałowej Komisji Wyborczej, pełni funkcję sekretarza Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. W latach 2018-2019 był członkiem uczelnianej komisji do spraw szkoły doktorskiej. Poza uczelnią od 2016 roku bierze udział w organizacji International Accordion Seminar w Europejskim Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Lusławicach.

Konkluzja

Niniejszym stwierdzam, że zostały spełnione wymagania określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r., poz. 478 z późn. zm.), stawianych kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki.

Pracę habilitacyjną Pana dr. Grzegorza Palusa przyjmuję.